

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Hoře Kutné ze dne 22. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Obvinění z trestného činu stalo se podle zjištění rozsudku při hlavním přelíčení před krajským soudem; jde tedy o udání u vrchnosti podle první věty § 209 tr. zák.; zákon v tomto případě nevyžaduje způsobilost, by obvinění mohlo vrchnosti zavdati příčinu k vyšetřování nebo k pátrání proti obviňovanému. Udání se stalo při hlavním přelíčení proti stěžovateli jako obžalovanému pro různé trestné činy, a bylo jím vysloveno před výslechem svědka, by osvědčil jeho zaujatost, bránil jeho přísežnému výslechu. Třebaže stěžovatel vypovídal jako obžalovaný a u výkonu práva obhajoby zákonem mu zaručeného, pročež neměl povinnost tvrditi pravdu, nemůže se toto právo zvrhnouti ve výhodu, že smí beztrestně páchat trestné činy; podezřívá-li koho křivě ze zločinu, propadá trestní sankci § 209 tr. zák. Tím jsou uvedeny na pravou míru vývody stížnosti, pokud vycházejí z jiného právního názoru, které nelze sdíleti. Stížnosti obžalovaného jest však přisvědčiti v těchto směrech: Pro posouzení, zda jde o udání ve smyslu § 209 tr. zák., rozhoduje věcný obsah, nikoliv jeho doslov; jest proto úkolem nalézacího soudu, by při tomto zločinu, spáchaném ústním projevem, zjistil, jaký smysl a dosah projev má, jakož i, by způsobem předpisům § 270 čís. 5 a § 281 čís. 5 tr. ř. odpovídajícím odůvodnil, jak k tomuto zjištění dosahu smyslu dospěl. Právem vytýká stížnost po této stránce rozsudku vadnost s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř., poukazujíc k obrátům, že »se choval perversně« a že »učinil různé pohyby rukou a ohmatával ho«, které vyžadovaly přesné odůvodnění svého významu tím spíše, an se rozsudek omezuje prostě na citaci pozastaveného projevu, vyjadřuje se jen povšechně, že tvoří buď skutkovou podstatu zločinu smilstva proti přirozenosti nebo zprznění, blíže neodůvodniv, ze kterých výrazů a proč usuzuje na vinění z toho neb onoho zločinu, nebo snad z obou zločinů. Rozsudek vykazuje tuto vadu nejen v naznačeném směru objektivním, nýbrž neobhahuje ani odůvodnění ve směru subjektivním: jest totiž nezbytným předpokladem přičitatelnosti zločinu, o nějž jde, by nejen byl zjištěn význam a dosah pozastaveného výroku po stránce objektivní, nýbrž se kromě toho vyhledává, by bylo i zjištěno a odůvodněno, že si i obžalovaný uvědomil dosah a význam projevu právě tak, jak jej ve směru objektivním pojímal soud.

Čís. 4041.

Pojem »svěření« (§ 132 III tr. zák.).

Tím, že vyškolená a ze služby propuštěná výpomocná síla (mladistvá) docházela na poštu a konala tam se svolením poštmistra pro

něho práce, nebyl mezi ní a poštmistrem zjednán poměr svěření ve smyslu § 132 tr. zák.

Onen poměr nebyl založen ani žádostí rodičů mladistvé, by svědce jel s dcerou do města, ana se tam nevyzná.

(Rozh. ze dne 15. ledna 1931, Zm I 730/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 12. července 1930, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin svedení ke smilstvu podle § 132 III tr. zák. a pro zločin veřejného násilí podle § 98 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zprošťující výrok rozsudku vztahující se na zločin podle § 132 III tr. zák., spáchaný prý v době od 19. března do 24. dubna 1928, napadá zmateční stížnost s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. námitkou, že H-ová byla v této době obžalovanému svěřena k vyučování a k dozoru, tvrdíc, že H-ová setrvala ve skutečnosti i po svém propuštění ze služby, k němuž došlo dne 19. března 1928, v dřívějším (služebním) poměru k obžalovanému, ana prý i po svém propuštění ze služby docházela se svolením obžalovaného na poštu v Ch. a tam pracovala pro obžalovaného podle jeho pokynů, takže se prý její činnost v této době nelišila zevně od její dřívější činnosti na poště a rozdíl byl jen ten, že před 19. březnem 1928 dostávala od obžalovaného za práci odměnu, kdežto nyní pracovala bezplatně. Těmito vývody neprovádí stížnost uplatňovaný důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. po zákonu, nedržíc se skutkových zjištění rozsudkových, jak by při správném provádění hmotněprávního zmatku měla činiti, nýbrž vychází ze skutkového předpokladu rozsudku nezjištěného (§ 288 odst. 2 čís. 3 tr. ř.). Rozsudek zaujímá podle rozhodovacích důvodů v tomto směru zřejmě stanovisko, že činnost H-ové na poště záležela od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 jen v pracích v rozsudku uvedených, v tom, že H-ová pracovala na výkazech pro berní úřad nebo něco opisovala, aniž byla v té době ve služebním poměru, kdežto činnost H-ové v době od 1. února 1926 do 19. března 1928 záležela ve všech pracích poštovní agendy (jakž plyne z rozsudkového zjištění, že H-ová byla v této době v poštovní agendě vyškolená), a nezjišťuje, že byla v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 v pracích jí na poště konaných obžalovaným vyučována. Další stížností v této souvislosti zdůrazňovaná skutečnost, že činnost H-ové v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 souvisela časově s její činností před dnem 19. března 1928, nemá pro posouzení otázky, zda byla obžalovanému svěřena k vyučování nebo k dozoru po rozumu § 132, III. tr. zák., významu. Pro tvrzení stížnosti, že H-ová byla v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 obžalovanému svěřena k vyučování, není podle toho, co uvedeno, ve skutkovém stavu zjištěném rozsudkem podkladu. Právě tak tomu je, pokud jde

o tvrzení stížnosti, že H-ová byla v této době obžalovanému svěřena k doзору. Stížnost má sice pravdu, tvrdíc větou »Jako byla H-ová...« ve spojení s předcházejícími vývody, že stačí ke svěřeni k doзору po rozumu § 132, III. tr. zák., je-li tu poměr, z něhož plyne podle všeobecných pravidel a názorů životních pro určitou osobu právo a povinnost dozírati na jinou osobu ve smyslu citovaného ustanovení zákona, nedokazuje však, že tu o takový poměr šlo. H-ová byla by v době od 19. března 1928 do 24. dubna 1928 obžalovanému svěřena k doзору po rozumu § 132, III. tr. zák., kdyby byl mezi ní a obžalovaným poměr, obdobný poměru, k němuž poukazuje citované ustanovení zákona slovy »k vychování nebo vyučování«, poměr, z něhož by bylo pro obžalovaného plynulo právo a povinnost dozírati na H-ovou i co do jejího mravního vývoje, najmě i v tom směru, by se ve věcech pohlavního života nedostala na zcestí. Tím, že H-ová docházela na poštu a konala tam se svolením obžalovaného pro něho práce v rozsudku uvedené, pracovala tam na výkazech pro berní úřad neb opisovala tam něco, nebyl mezi ní a obžalovaným utvořen poměr, o němž by bylo lze důvodně tvrditi, že z něho plynulo podle všeobecných pravidel a názorů životních pro obžalovaného právo a povinnost dozírati na H-ovou i co do jejího mravního vývoje, najmě i mimo její zaměstnání na poště, ano tu podle toho, co uvedeno, nešlo ani o vyučování H-ové v pracích jí konaných.

Pokud zmateční stížnost vytýká zprošťujícímu výroku rozsudku, vztahujícímu se k souloži ze dne 24. dubna 1928 v P., vadu neúplnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř., záležející v tom, že rozsudek nepřihlíží k údaji obžalovaného při hlavním přelíčení, že byl rodiči Marie H-ové požádán, by s ní jel do P., ana se tam nevyzná, není výtka věcně odůvodněna. I když byl obžalovaný rodiči Marie H-ové požádán, by s ní jel do Prahy, ana se tam nevyzná, nevznikl ani tím podle zásad již shora vytčených mezi ním a H-ovou poměr obdobný tomu, k němuž poukazuje ustanovení § 132 III tr. zák., mluvě o svěřeni k doзору nebo k vychování nebo k vyučování, a z něhož by podle úmyslu rodičů Marie H-ové jakož i podle všeobecných pravidel a názorů životních plynulo pro obžalovaného právo a povinnost bdíti nad H-ovou v době, kdy byl jejím průvodcem, i po stránce jejího mravního chování a její mravní neporušenosti. S tohoto hlediska týká se onen údaj obžalovaného okolnosti pro právní posouzení jeho jednání nerozhodné, an nepoukazuje k tomu, že byla naplněna podstatná složka skutkové podstaty zločinu podle § 132 III tr. zák., spočívající ve svěřeni k doзору nebo k vychování nebo k vyučování v onom smyslu. Nepřihlížel-li tedy nalézací soud k řečenému údaji obžalovaného a neuvažoval-li o tom, zda v oné žádosti rodičů Marie H-ové nespočívalo její svěřeni doзору obžalovaného, nezatížil tím rozsudek zmatečností podle čís. 5 § 281 tr. ř.

Čís. 4042.

Jde-li o přečin nebo přestupek, může soud vyhostiti cizozemce z republiky jen, uznal-li ho vinným takovým přečinem nebo přestupkem, na nějž ukládá zákon výslovně a zvláště trest vyhoštění z tuzemska jako trest hlavní nebo trest vedlejší.